

Akademik Özgürlük ve Türkiye

Kerem Altıparmak, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi,
e-posta: Kerem.Altıparmak@politics.ankara.edu.tr

Akademik Özgürlüğün Kapsamı

Akademik özgürlük kavramıyla birden fazla özgürlük tipinden değil aslında bir yelpazenin çeşitli parçalarıyla akademide çalışan insanların özgürlüğünden bahsediyoruz. Bunun bizim hukuk sisteminde bilim özgürlüğü olarak ifade edildiğini göreceğiz. Ben bilim özgürlüğüyle akademik özgürlüğü aynı anlama gelmek üzere kullanacağım ama bu bir metodoloji meselesi. Başka disiplinlerden bakıyor olsak sadece akademik özgürlük diyebilirdik ama hukuk metodolojisinde benim izlediğim yol bu. Fakat Anayasa'daki bilim özgürlüğü ifadesiyle sınırladığımız anlaşılmasın.

Bilim özgürlüğü, ifade özgürlüğünden bağımsız bir alan ifade eder mi? Neden akademik özgürlük diye bir kavrama ihtiyaç duyuyoruz? İfade özgürlüğünün tam olarak korunduğu bir yerde herkesin kendi bilimsel çalışmasını yayınladığı ve yayabildiği bir yerde bu kavrama neden ihtiyaç duyuyoruz?

Anayasa'nın 26. maddesinde ifade özgürlüğü kavramını görüyoruz. Genel kural olarak var. Ama onunla yetinmiyor; 27. maddede bilim ve sanat hürriyeti, 27. maddede ise, basın hürriyetinin düzenlendiğini görüyoruz. Bunlara ek olarak örgütlenme özgürlüğünün de kolektif bir ifade özgürlüğü kullanımı olduğunu düşünebiliriz. Dernek kurma, siyasi parti kurma olayında olduğu gibi. Nitekim bazı davalarda AİHM'in örgütlenme özgürlüğünü ifade özgürlüğü bağlamında tartıştığını görüyoruz. Siyasi parti davalarında siyasi partinin salt kullandığı ifade nedeniyle yaptırıma uğraması durumunda mahkeme, davaya ifade özgürlüğü ilkeleri açısından bakıyor. Bu nedenle çok yakın bir ilişki var.

Bir hukukçu için kavramlar önemlidir çünkü şöyle bir temel ilkedden hareket ediyoruz biz: Kural koyucu abesle iştigal etmez.

Eğer bilim özgürlüğü denilmişe ifade özgürlüğünden farklı bir anlam amaçlanması gerekir. Ya ondan daha dar, ya daha özel ya da daha geniş bir anlamı olması gerekir. Tek mesele kavramın çerçevesini nasıl çizdiğiniz değil, o kavramın nasıl sınırlandırılacağı meselesidir. Şimdi bizim, daha çok sıkıştığımızda sığındığımız Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (AİHS) sadece ifade özgürlüğünden bahsedilir. Bilim özgürlüğü, sanat özgürlüğü, basın özgürlüğü ayrıca düzenlenmiş değil. İfade özgürlüğü altında düzenleniyor. Sadece mahkemenin içtihadıyla o alanın genişletilip daraltıldığını görüyoruz. Ne anladığımız her seferinde değişebiliyor. Somut örnek vereyim. *YouTube-*

Türkiye davasında biz *YouTube* dinleme açısından bir ifade özgürlüğüne sahibiz dedik. Herkesin aklına ifade özgürlüğü deyince konuşmak ve anlatmak geliyor. Biz tam tersine, bilgiye ulaşmak istiyoruz dedik. Hükümet de kendi açısından haklı olarak “böyle ifade özgürlüğü mü olur” dedi. Biz de, bizim buradaki ifade özgürlüğümüz şöyle anlaşılabilir dedik: Ben bilgiye ulaşamıyorsa o bilgiyi işleyemiyorsa orada ifadenin araçlarından biri sınırlandırılmış olabilir. Daha önceki örneklerden farklılaştırmak için de şunu söyledik: Eğer ben bir bilgiye ulaşmak için alternatif bir kaynaktan yararlanamıyorsa- çünkü daha önceki AİHM kararlarında örnekleri vardı, git müziği başka yerde dinle diyor- onu başka bir yerde dinleyebilirsen ifade özgürlüğün engellenmez diyordu. Biz *YouTube*'da alternatifsiz bir kaynağa ulaşabiliyoruz. Yolsuzluk kayıtlarını sadece *YouTube*'da dinleyebiliriz... Başka bir yerde yok. Hükümet bize gösterebilir.

Mahkemenin verdiği kararları bir eğitim materyali olarak kullanıyorum ve *YouTube* üzerinden paylaşıyorum. Bu yüzden orası alternatifsiz. Türkiye’de belli tipteki basın organlarının tamamı yasaklanıyor. Alternatif haber almamız mümkün değil. Sosyalist ve Kürt medyasından bahsediyoruz. Biz bunların tümüne itiraz edip Anayasa Mahkemesi’ne götürüyoruz. Çünkü iddiamız şu: Televizyonlarda Ersan Şen dışında bir ceza hukukçusunu dinlemek istiyorum. Bunların kısıtlandığı yer benim ifade özgürlüğümü kısıtlar. Bir hakkın öncelikle dış çerçevesinin sınırını çizmemiz gerekir. O hakkın nesnel sınır alanı içinde gözükmeyen, dışında kalacağını düşündüğümüz bir şey o alanın içinde olabilir.

Bilim özgürlüğünün, ifade özgürlüğünden farklı olarak sınırı nedir? Farklı hücrelerden mi kesişen hücrelerden mi bahsediyoruz? Bir kısmı ifade özgürlüğü bir kısmı ifade özgürlüğünün dışında kalan bir alandan mı bahsediyoruz?

Bizim anayasamıza baktığımızda, bağımsız bir hak olarak düzenlenmiş ve bir bilim özgürlüğünden bahsediyor. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) her ne kadar bunu söylemiyorsa da Mustafa Erdoğan/Türkiye kararıyla net olarak ayrı bir akademik alanın var olduğunu söylüyor. O alanda yapılacak sınırlandırmalarda denetiminin daha sıkı olacağını söylüyor. Bilim özgürlüğünün amacı da bu. Bir çok vakada akademik özgürlüğün ifade özgürlüğünden daha fazla korunduğunu görüyoruz.

Akademik özgürlük deyince de bilimsel dergilerde, sınıfta ders sırasında söylediğimiz şeyleri anlamıyoruz. Bunu vurgulamakta fayda var. Çünkü akademik özgürlüğün kullanımıyla ilgili problemler daha da çok bu sınırın dışında geliyor. Ersan Şen o programlara niye davet ediliyor? Diğer gazetecilerden, diğer meslek gruplarından farklı olarak uzmanlık bilgisini vermek üzere davet ediliyor. Ersan Şen’in kullandığı ifade özgürlüğü mü bilim özgürlüğü mü?

Sadece derslerde kullandığımız materyallerde değil, bir gazeteye yazdığımız bir sayfalık yazıda da bilim özgürlüğünden faydalanabilirsiniz. Bazen de gri bir alanda kalabiliriz. Barış için Akademisyenler bildirisini bir bilim özgürlüğü kullanımı mı yoksa salt ifade özgürlüğü alanı mı tartışması olabilir. Bu nedenle bunu net bir şekilde ayırmıyoruz. Bilim özgürlüğü, laboratuvarlarda yapılan testlerden ya da bilimsel dergilerde yazılan yazılardan ibaret değil. Öyle olsaydı çok dar olurdu. Bir bilimsel makaleyi hakemli dergilerde 2,5 kişi okuyormuş. Ulaştığı alan çok dar. Bu konuyu da Mustafa Erdoğan/-Türkiye davasında çok net görüyoruz. Mustafa Erdoğan, Anayasa Mahkemesi üyelerini bir gazetede yazdığı yazısında sert bir şekilde eleştiriyor. Bundan dolayı bütün AYM üyeleri onu dava edip tazminat ödemeye mahkûm ediyorlar. O da yazısının akademik özgürlük alanına girdiğini söylüyor. AYM üyelerini eleştirmişti ama bunu yaparken bir trol gibi davranmamıştı. Kendi uzmanlık alanındaki bilgisini kullanmış sonra da “siz o kadar cahilsiniz ki” gibi ifadeler kullanmıştı. Akademik özgürlüğün illa tam teknik muazzam bir dille kullanılması gerekmiyor. Yazı bilim özgürlüğü alanı içerisinde değerlendirildi.

Akademik özgürlük meselesinin uluslararası alandaki düzenlemeleri bizim için önemli. Bilim özgürlüğü kavramı 27. maddede bilim özgürlüğünün sınırını göstermiyor. Bazı hukuki metinlerin böyle bir sorun var. AİHS 3. maddesinde işkenceden, insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleden bahsediyor ama bunların ne olduğunu söylemiyor. Ama biz bunların arasında bir fark var ki üç farklı kavramdan bahsediyor diyoruz. Bilim özgürlüğünün ne olduğunu anlamamız için, bilimin bir evrensellik iddiası olduğuna göre, daha evrensel kurallara bakmakta fayda olabilir. Türkiye'nin taraf olduğu antlaşmalar veya bağlayıcı olmayan hukuk metinlerinde akademik özgürlük veya bilim özgürlüğüyle ilgili bazı tarifleri bulabiliriz.

Örneğin Türkiye'nin taraf olduğu Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmenin 15. maddesi herkese şu hakları tanıdığı: Kültürel yaşama katılma hakkına, bilimsel ilerleme ve uygulamadan yararlanma hakkına, kendisinin yarattığı herhangi bir bilimsel edebi sanatsal ürünlerden doğan maddi ve manevi çıkarların korunmasından yararlanma hakkına sahip olduğunu söylüyor. Burada bir tarif olmamakla birlikte, bilim özgürlüğünü ve nasıl kullanılacağını katmanlarını görebiliyoruz. UNESCO Genel Konferansının 1997'de kabul ettiği yüksek öğretim ve akademik personelin durumuna ilişkin tavsiye kararı var. Biz çevirmiştik yıllar önce, onu da niye çevirdiğimizi söyleyelim. Şimdi değerli rektörümüz Erkan İbiş gibi, o zaman da değerli rektörümüz Nusret Aras vardı. SBF'yle gerilim içindeydi. Biz yaptıklarının akademik özgürlüğe aykırı olduğunu söylemek için metni Türkçeye kazandırmıştık. Orada akademik özgürlükle ilgili tavsiye kararında, akademik özgürlük şöyle tanımlanıyor: “Bir

öğretinin buyruğuyla sınırlanmadan öğretme ve tartışma özgürlüğünü, özgürce araştırma yapma ve bu araştırmanın sonuçlarını yayma ve basma özgürlüğünü, içinde çalıştıkları kurum ve sistemi eleştirme özgürlüğünü, kurumsal bir sansürden bağımsız olma hakkını temsili ve mesleki akademik organlara katılma özgürlüğünü içerir". Bu, daha önce salt bireysel düzeyde görünen bir özgürlüğün aslında kolektif bir yönünün olduğunu bize gösteriyor.

Avrupa Konseyi'nin çeşitli birimleri var. Bakanlar Komitesi, Parlamenter Meclisinin tavsiye kararlarına göre, akademik özgürlük dediğimizde salt bireyin ifadesini değil ama o bireyin o ifadeye ulaşmak için yaptığı araştırma faaliyetinin ve hakikate ulaşma faaliyetinin kendisine ve buna ek olarak da kurumsal olarak kolektif hakları içerdiğini söyleyebiliriz. O zaman, akademik özgürlüğün en az üç farklı boyutunun olduğunu ifade etmek mümkün gibi görünüyor.

Birincisi akademisyenlerin araştırma, öğretme, öğrenme, araştırma sonuçlarını yayma ve tartışma hakları. Bu yayınlama faaliyeti şüphesiz hata yapma hakkını da içerir. Hakikati bulmaya çalıştığımız sürece yanılma ihtimalimiz var. Bu yanılma, fen bilimlerinde insanı öldürebilir bizim alanda bir sürü farklı sonuçları olabilir. Bu risklerle beraber özgürlük var. Bilim insanları her zaman doğruyu söyler, hiç yanılmaz diye bir şey yok. Bugünlerde tartışılan bir konu olarak, görevden çıkarılanların hangi hukuk yollarına başvurabileceğine ilişkin çok farklı öneriler var. Mutlak bir doğrusu olsa hepimiz de aynı şeyi söylüyor olurduk. Birimiz bir gün bir şekilde yanlışlanacağız. Bu araştırma ve söyleme hakkının sadece doğruyu değil yanlış da söyleme hakkı olduğunu hatırlatalım.

İkincisi, kurumsal ve kolektif özgürlükler. Bizim anayasada özerkliği düzenleyen özel bir madde olduğunu görüyoruz; 130. madde. Buradan şunu anlıyoruz. Üniversiteler, bilimsel hakikate ulaşmak için, hem devlet hem de üniversite dışı başka aktörlerden bağımsız olarak hareket edebilmelidir. Yani, kurumsal özerklik, aslında bireysel özgürlüğün güvencesidir. Kararlarını dışarıdan müdahale olmayacak şekilde ve akademik kuralları bilimsel hakikati gözeterek almak durumundalar. Bu bazen yanlış anlaşılıyor. Üniversite özerkliği bizim açımızdan Beştepe ya da Tandoğan'dan alınacak kararlar anlamına gelmiyor. A.Ü. Rektörü 891 oy aldı, 1891 oy da olsa, iddia ediyorum insan hakları hukukunu benden daha iyi bilemez. Onun çok oy alarak yönetici olması demek, her kararı onun alacağı anlamına gelmez. Aynı şekilde, Dekan Vekili, işletme konusunda daha çok şey biliyordur ama benim alanımı benden daha iyi bilmesi mümkün değil. O zaman, bu kurumsal güvence meselesi, iktidar yetkisini A'dan alıp B'ye verelim, bu sefer de B despotluk uygulasin demek değil; bilimsel kararın bilimsel yöntemlerle alınmasını sağlamak olmalıdır. Bizim bir akademik özgürlük problemimiz olduğu için söylüyorum bunu. Bu dönem, benim mensubu olduğum anabilim dalı dâhil 4 anabilim dalına hiç kontenjan verilmedi. Biz durumumuzu saptayıp şu kadar

öğrenci alabiliriz diye yazı yazmışız, Sosyal Bilimler Enstitüsü de uygun bulmuş. Sonra Rektörlük size kontenjan vermiyorum demiş. Bu akademik özgürlüğün ihlali. Burada kurumdan kastımız, özgürce bilim yapabildiğimiz takdirde burası bir anlam ifade edebilir. Bu da kararı o alanı en iyi bilenlerin almasını sağlamak yoluyla olur. Hakikate ulaşmak istiyorsak, o kurumsal yapı onun araçlarını bize sunacak imkânları sunmak durumunda. O kurumsal yapı içerisinde kararı başka bir iktidar odağından alıp başka bir iktidar odağına aktarmayı değil, bilimsel metotları kullanarak kararı almayı mümkün kılarak sağlamak gerekir.

AYM bu nedenle, 2010 yılında üniversitenin bilimsel çalışmaların yapıldığı ve bilimin öğretildiği kurum olarak nitelendirilip bilimsel ve idari özerkliğe sahip kılınarak diğer kamu kurumlarından farklı değerlendirildiğini, bu anlamda öğretim üyelerinin de kamu görevlisi olmakla birlikte genel sınıflandırmada ayrı bir yere sahip olduğunu söylemiştir. Niye böyle bir şeye ihtiyaç duyuyoruz? Bilim insanı için vatana millete sadakatten daha önemli bir şey vardır. Hakikate sadakat. Şöyle bir fayda analizi yapamaz: Bu sonucu çıkardım ama bunu söylersem ülkemin çıkarları zarar görür, o yüzden söylemeyeyim diyemez. Hakikat neyse onu söylemek zorunda. O yüzden de bir başka kamu görevlisinden beklediğiniz devlete sadakati bilim insanından bekleyemezsiniz. Bunu yaparsa bilim etiğine aykırı davranmış olur. Kurumsal güvence o zaman özerklik sağlarken aynı zamanda bilim insanının bu sadakatini-hakikate sadakat- güvence altına almak durumundadır.

Bu bizi üçüncü bir boyuta getiriyor. Üniversite dışında kamusal yetki kullananların bu alanı koruma altına alma ve destekleme yükümlülüğü. Kamusal yetki kullanan makamlar sadece müdahale etmeme ödevi değil aynı zamanda bu alanı destekleyecek pozitif yükümlülükler altındadır. Aksi takdirde birçok alanda bilimsel faaliyeti gerçekleştiremezsiniz. Bizim için bu üçüncü boyut hayal gibi duruyor ama mesela yurtdışında araştırma yapma meselesi, veya bir araştırma fonuyla alan araştırması yapmak için cebinizden fotokopi çektiriyorsunuz ama aileniz çok zengin değilse cebinizden İngiltere’de doktora yapamazsınız veya kırsal bir alanda yapacağınız alan araştırması için orada konaklayamazsınız. Bu nedenle müdahale etmeme yükümlülüğü dışında devlet açısından yarattığı pozitif yükümlülüklerin de olması gerekir.

Bu üç boyutun sınırları, çeşitli ülkelerde yargısal alanda tartışmaları gündeme getirir. Bir örnek, Amerikan Yüksek Mahkemesinin *Sweezy v. New Hampshire* kararı. Ortak hukuk sisteminde kararlar bir yargıcın kaleminden çıkar, diğerleri ona katılırlar. Yargıç Frankfurter J. diyor ki üniversitede kimin eğitim yapabileceğine ne öğretilebileceğine, nasıl öğretileceğine ve kimlerin öğrenci olacağına karar verme konusunda üniversitenin temel bir özgürlük alanı vardır.

Barış Ünlü'yü görüyorum. Kendisi akademik özgürlükler konusunda sembol bir isim. Aynı zamanda muazzam bir de savunma sunmuştu. Hepimizin kahraman olmadığını belirten. Ama kader bizi kahramanlığa zorluyor. Barış hocanın, Faruk hocanın verdiği Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin Rektörlükten gelen bir yazıyla artık bundan sonra Rektörlüğe bağlı bir Enstitü tarafından verilmesi meselesi. Kurumsal özerklik tartışması açısından bakarsak, buradaki eğitim örgütlenmesini kim yapacak? Rektörlük mü? YÖK mü? Türkiye'nin her tarafında, her dersin nasıl işleneceğine dair YÖK karar versin. Niye? YÖK'e hasbelkader gelmiş –şimdi bir kısmı da muhtemelen soruşturuluyor- mükemmel, kusursuz bilgiye sahip oldukları için değil, idari nedenlerle oraya gelmiş birileri, buradaki dersin ne şekilde verileceğini niye planlıyorlar? Biz neye dayandırıyoruz iddiamızı: Bu dersin burada ve buranın ihtiyacına göre verilmesi. Çünkü burada bir eğitim öğretim planlaması var. Yargıç Frankfurter'in söylediğiyle karşı karşıyayız. Bir dersin kimin tarafından, ne şekilde, kimlere verileceğine buranın karar vermesi gerekir. Bırakın kontenjanımın ne kadar olacağına ben karar vereyim. Hangi dersin zorunlu, hangisinin seçmeli olacağına ben karar vereyim. Sonuç olarak, esas tartışma konumuz, bu dersin ne şekilde verileceğini, buradaki eğitime en uygun olanın ne olacağını saptamak. Buraya tamamen yabancı kişi ve kuruluşlar -ha Beştepe'de ha Bilkent'in orada olmuş ha İstanbul'da olmuş-bunun yerine kendi iradelerini ikame ettikleri zaman, bu akademik özgürlük meselesine dönüyor. Bu o zaman bize şunu gösteriyor. Akademik özgürlük, bireysel ve kolektif yönleri olan ve birbirlerine eklemlenmiş, akademisyenin araştırmayı etkili bir şekilde yürütebildiği ve eğitim ve öğretimi devam ettirebildiği bir çerçeveyi bize sunuyor.

Akademik Özgürlüğün Sınırları

Peki bilim özgürlüğü sınırlandırılmaz mı? Hiçbir hak sınırsız değildir denir. İfade özgürlüğünün sınırlarını biliyoruz ama acaba bilim özgürlüğü aynı sınırlara tabi mi? Bir hakkın sınırlarını çizdikten sonra bir de onun sınırlandırılması söz konusu. Anayasa o açıdan ilginç bir kural getiriyor. Diğer maddelerden farklı yazmış bilim ve sanat özgürlüğünü. Diğer maddelerde AİHS'e paralel bir şekilde milli güvenlik, kamu düzeni, cumhuriyetin temel nitelikleri diye sayıyor ve bu nedenlerle sınırlandırılabilirdiği söyleniyor. 27. madde, "herkes bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme açıklama yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir" diyor önce. İkinci fıkrada ise "yayma hakkı Anayasa'nın 1., 2. ve 3. maddeleri hükümlerinin değiştirilmesini sağlamak amacıyla kullanılamaz" diyor. Farklı bir sınırlandırmayla karşı karşıyayız. Yani bilim özgürlüğü, sadece norm alanı, hakkın kapsamı açısından değil sınırlandırılabilirlik açısından da diğer haklardan ayrılıyor. Kamu düzenini bozuyor senin dersin diyerek bilim özgürlüğünü sınırlandıramazsınız. Ama daha önemlisi, bilim özgürlüğünün

sadece bir ayağı sınırlandırılabilir: Yayma hakkı. Yani, öğrenme, öğretme, açıklama ve araştırma açısından Anayasa'nın bir sınır getirmediğini görüyoruz. Ben "Bu cumhuriyeti nasıl yıkarım acaba" şeklinde bir araştırma yapabilirim. Fakat bunu yayma kısmında problemlerle karşılaşabiliriz. Bu bakımdan bir akademisyenin çalıştığı konunun suç haline getirilmesi teorik olarak mümkün değildir. Ya da çalıştığı konunun suç teşkil etmesi suç haline getirilemez çünkü bilimsel araştırma suç da dâhil her konunun araştırılmasını serbest kılar. Zaten öyle olmasaydı ceza hukuku alanının bilimsel bir alan olmaktan çıkarılması gerekirdi. Cinayet suçunu niye araştırıyorsun demeniz gerekirdi. Terörle ilgili olarak araştırma yaptığımızda, onunla ilgili metinleri çalıştığınızda- o konuyu nasıl çalışırsın denildiğinde- bu sınırın olmadığını görüyoruz.

Yayma açısından 27. maddenin 1,2, 3'ün değiştirilmesini sağlama amacıyla kullanılamaması ne demektir? Ben bir sosyal bilimci olarak Türkiye için en ideal yönetimin ne olduğunu araştırırsam, sosyolojik bir araştırma yapsam ve belli bir bölgede anket yapsam, o bölgedeki insanlar da özerkliğin çok iyi bir şey olduğunu bana söyleseler...Bunu araştırabileceğime ilişkin bir sınır yok. Sonuç elime geldi, hiç istemediğim bir sonuçla karşı karşıyayım. O bölgedeki insanlar özerklik istiyor. Sayın bakanımızın e-mail hesabı hacklenince ortaya çıktı ki o böyle bir şeyle karşılaşmış. Anket yapmışlar, belli bir bölgede, nüfusun yüzde 67'si iktidar partisine değil de "terörist" partiye oy vermişler. O da "biz bunları kaybettik" demiş. Burada bir bilimsel hakikatle karşı karşıyayız. Araştırma yapmışsınız, anket yapmışsınız, onun sonucu sizin hayalini kurduğunuz gibi çıkmamış. Ve "bir felaketle karşı karşıyayız" demiş. Bu sonucu bilim özgürlüğü açısından yayınlatabilir miyim? Etik açıdan tabii ki.. Sonuca göre bilimsel hakikat istediğimiz gibi çıkmadı diyemeyiz ama hukuken acaba özerklik çıktı, federalizm çıktı hatta bölünme çıktı ben bunu yayınlamaktan imtina edebilir miyim? Hayır... Bu sınırlandırma sebebi, o maddeye göre olamaz. Ne deniyor?. Hükümlerin değiştirilmesini sağlamak amacıyla kullanamaz deniyor. Ben araştırmayı, hakikati ortaya çıkarma amacıyla yaptım. Zaten bilim özgürlüğünü bir yana bırakalım bilim etiğiyle çelişir. Bir anket yapayım ve sonuçta şu amacıma ulaşayım dersiniz bilim özgürlüğüne uygun bir araştırma yapmadığınız anlamına gelir. Aslında abesle iştigal diyoruz ama burada söylenen şey abesle iştigal. . Başından itibaren hakikate ulaşma dışında bir amaçla araştırmaya başlamak zaten bilimsel değil. Eğer bilimsel yöntemleri kullanmışsa ve onu çürütemiyorsanız buradaki çalışmanın -çıkan sonuç itibarıyla o amaca hizmet etse bile- o amaçla yapıldığı sonucunu çıkaramazsınız. Bu durumda bilim özgürlüğünün ifade özgürlüğünden çok daha geniş bir özgürlük alanı olduğu gibi, sınırlandırılmasının da hukuksal olarak güç olduğunu görebilirsiniz. Bu yüzden, zaman zaman BİMER'e ihbarda bulunan makbul öğrenci aslında olmayacak bir şeyi talep ediyor.

Şunu söylemekte fayda var. Ben derse girip bilim özgürlüğünü kullanıyorum diyerek her istediğimi yapabilir miyim? O nesnel sınırla ilgili. Bilim özgürlüğü altında başkasının onurunu hiçe sayacak davranışlarda bulunabileceğim anlamına gelmiyor. Ama dersi anlatırken o dersi dinleyen kişinin siyasi görüşüyle ters düşecek şeyler söylediğim için bilim özgürlüğünü kullanmaktan alıkonulamam. Bunların suç olduğu da iddia edilemez. Çünkü ceza kanunundan daha yüksek bir güvenceden, Anayasadan bahsediyoruz.

Hangi kanunu kullanırsanız kullanın ifade özgürlüğü ve bilim özgürlüğü açısından ihlal doğuracak bir yorumu yapmanız hukuken mümkün değil. O zaman böyle bir ihbarda bulunan kişinin ihbarı bilim özgürlüğüyle çelişiyorsa, hem idari hem adli birimlerin bununla ilgili bir işlem yapmama yükümlülüğü var. İfadenin gücünü ifadeyle bastırabilirsiniz. Hele ki bilim özgürlüğü söz konusu olduğunda buradaki tek aracımız müzakeredir.